

HADIA CSE Khutba Notes (13.09.2019)

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതകൾ

അല്ലാഹുവും അവന്റെ പ്രവാചകരും കഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ ഒരു മനുഷ്യൻ ഏറ്റവും കൂടുതൽ കടപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത് മാതാപിതാക്കളോടാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് വിശുദ്ധമായ ബുർആനിൽ എവിടെയെല്ലാം മാതാപിതാക്കൾ പരാമർശിക്കപ്പെട്ടോ അവിടെയെല്ലാം തൊട്ടു മുമ്പായി അല്ലാഹുവിനെ പറ്റി പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്.

وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (الاسراء) وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (البقرة) قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمْ عَلَيْكُمْ أَلَّا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (الانعام) وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ (لقمان)

ഇത്തരം ആയത്തുകളെ വ്യാഖ്യാനിച്ച് കൊണ്ട് പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നത് നോക്കുക

ثلاث آيات نزلت مقرونة بثلاث لا يقبل إحداها بغير قرينتها . إحداها : قوله عز وجل : { وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرِّسُولَ وَاحْذَرُوا فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ } [المائدة : ٩٢] ، والثانية : { وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَالُهُ فِي عَامَيْنِ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ } [لقمان : ١٤] ، والثالثة : { وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ } [البقرة : ٤٣] وغيرها [

ചുരുക്കത്തിൽ ഒരു മനുഷ്യനെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം മാതാപിതാക്കളോടുള്ള കടമ പരമപ്രധാനമാണ്. അവരിലൂടെയല്ലാതെ സ്വർഗമോ ദൈവപ്രീതിയോ കാംക്ഷിക്കാൻ കഴിയുകയില്ല.

عَنْ أَبِي أُمَامَةَ ، أَنَّ رَجُلًا قَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، مَا حَقُّ الْوَالِدَيْنِ عَلَىٰ وَلَدِهِمَا ؟ قَالَ : هُمَا جَنَّتَكَ وَنَارُكَ. (ابن ماجة)
عن ثوبان عن النبي صلى الله عليه وسلم قال * ثلاثة لا ينفَعُ مَعَهُنَّ عَمَلُ الشَّرْكَ بِاللَّهِ وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَالْفِرَارُ مِنَ الرَّحْفِ (طبراني)
عن أنس قال : أتى رجل رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال : إني أشتهي الجهاد ولا أقدر عليه قال : هل بقي من والديك أحد ؟ قال : أمي قال : فأبل الله في برها فإذا فعلت ذلك فأنت حاج ومعتمر و مجاهد فإذا رضيت عنك أمك فاتق الله وبرها (ابو يعلي)

عن خالد بن معدان، عن المقدم بن معد يكرب الكندي، عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: "إن الله يوصيكم بأبائكم، إن الله يوصيكم بأمهاتكم، إن الله يوصيكم بالآقرب فالآقرب". وقد أخرجه ابن ماجه

അവരെ ധിക്കരിക്കുന്നത് വൻപാപങ്ങളിൽ പെടുന്നു.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَنَيْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : أَكْبَرُ الْكَبَائِرِ : الْإِشْرَاكُ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ، وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ ، وَالْيَمِينُ الْعَمُوسُ (بخاري)

ഇവിടെ പ്രസക്തമായ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ചോദ്യമുണ്ട്; എന്താണ് മാതാപിതാക്കളോടുള്ള കടപ്പാടുകൾ? അത് അവസാനിക്കാത്തതാണെന്ന് ഒറ്റവാക്കിൽ പറയാം.

HADIA CSE Khutba Notes (13.09.2019)

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതകൾ

عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ بَرِيْدَةَ ، عَنْ أَبِيهِ ، أَنَّ رَجُلًا جَاءَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ، فَقَالَ : يَا رَسُولَ اللَّهِ ، إِنِّي حَمَلْتُ أُمَّيَ عَلَى عُنُقِي فَرَسَخِينَ فِي رَمَضَانَ شَدِيدَةً ، لَوْ أَلْقَيْتَ فِيهَا بَضْعَةً مِنْ لَحْمٍ لَنَضِجَتْ ، فَهَلْ أَدَيْتَ شُكْرَهَا ؟ فَقَالَ : لَعَلَّه أَنْ يَكُونَ بِطَلْقَةٍ وَاحِدَةٍ (طبراني)
عَنْ زُرْعَةَ بْنِ إِبْرَاهِيمَ ، أَنَّ رَجُلًا ، أَتَى عُمَرَ بْنَ الْخَطَّابِ ، فَقَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، إِنَّ لِي أُمَّا بَلَغَهَا مِنَ الْكِبَرِ أَنَّهَا لَا تَقْضِي حَاجَةَ إِلَّا وَظَهْرِي مَطِيَّةً لَهَا فَأَوْطِيهَا وَأَصْرَفُ عَنْهَا وَجْهِي ، فَهَلْ أَدَيْتُ حَقَّهَا ؟ قَالَ : لَا . قَالَ : يَا أَمِيرَ الْمُؤْمِنِينَ ، أَلَيْسَ بَعْدَ مَا حَمَلْتَهَا عَلَى ظَهْرِي ، وَحَبَسْتُ عَلَيْهَا نَفْسِي ؟ قَالَ : لَا ، لِأَنَّهَا كَانَتْ تَصْنَعُ ذَلِكَ بِكَ وَهِيَ تَتَمَنَّى بَقَاءَكَ ، وَأَنْتَ تَصْنَعُ ذَلِكَ بِهَا وَأَنْتَ تَتَمَنَّى فِرَاقَهَا .

അതോടൊപ്പം ചില കാര്യങ്ങൾ പണ്ഡിതന്മാർ പ്രത്യേകം എടുത്തു പറയുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

1) ബഹുമാനവും സേവനവും പ്രത്യേകിച്ചു ഉപ്പയെ ആദരിക്കുകയും ഉമ്മക്ക് സേവനം ചെയ്തു കൊടുക്കുകയുമാണ് വേണ്ടത്. ഒരിക്കൽ അബൂ ഹുറൈറ (റ) രണ്ടാളുകൾ നടന്ന് പോകുന്നത് കണ്ടു. അദ്ദേഹം ഒരാളോട് ചോദിച്ചു: ഇത് എന്റെ ഉപ്പ ഇന്നാലിന്ന ആളാണ്. ഉടനെ മഹാനവറുകൾ പറഞ്ഞു:

اخطات الحق و لم توافق السنة. لا تمش بين يدي ابويك و لا تقعد حتى يقعد و لا تنام حتى ينام.

സ്വന്തം പിതാവിന്റെ പേര് ഉച്ചരിക്കുന്നത് പോലും അദ്ദേഹ് കേടാണെന്ന് പ്രവാചകർ (സ) പഠിപ്പിക്കുന്നു. അതുപോലെ മാതാവിന് പരമാവധി വിദ്മത്ത് എടുക്കുകയും വേണം.

عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي كَثِيرٍ ، قَالَ : لَمَّا قَدِمَ أَبُو مُوسَى ، وَأَبُو عَامِرٍ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَبَايَعُوهُ وَأَسْلَمُوا ، قَالَ : " مَا فَعَلْتَ امْرَأَةً مِنْكُمْ تُدْعَى كَذَا وَكَذَا ؟ " قَالُوا : تَرَكَنَاهَا فِي أَهْلِهَا ، قَالَ : " فَإِنَّهُ قَدْ غَفَرَ لَهَا " ، قَالُوا : بِمَ يَا رَسُولَ اللَّهِ ؟ قَالَ : " بِرَّهَا وَالدَّتَّهَا " ، قَالَ : " كَانَتْ لَهَا أُمَّ عَجُوزٌ كَبِيرَةٌ ، فَجَاءَهُمُ النَّذِيرُ أَنَّ الْعَدُوَّ يُرِيدُ أَنْ يُغِيرُوا عَلَيْكُمْ اللَّيْلَةَ ، فَارْتَحَلُوا لِيَلْحَقُوا بِعَظِيمِ قَوْمِهِمْ ، وَلَمْ يَكُنْ مَعَهَا مَا تَحْتَمِلُ عَلَيْهِ ، فَعَمِدَتْ إِلَى أُمِّهَا فَجَعَلَتْ تَحْمِلُهَا عَلَى ظَهْرِهَا ، فَأَذَا أَعْيَتْ وَضَعَتْهَا ، ثُمَّ أَلْصَقَتْ بِطَنُهَا بِبَطْنِ أُمِّهَا ، وَجَعَلَتْ رَجُلَيْهَا تَحْتَ رَجْلِ أُمِّهَا مِنَ الرَّمَضَاءِ حَتَّى نَجَتْ " (بيهقي)

عن أبي عبد الرحمن الحبلي قال : كنت جالسا مع عبد الله بن عمر بن الخطاب ورجل من أهل اليمن يطوف بأمه يحملها بين كتفيه حتى إذا قضى طوافه بالبيت وضعها فدعا ابن عمر فقال : ما هذه المرأة منك ؟ فقال : هي أمي فقال عبد الله بن عمر : وددت لو أني أدركت أمي فطفت بها كما طفت بأمك وليس لي من الدنيا إلا هذان النعلان.

عن عائشة قالت : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : نمت فرأيتني في الجنة فسمعت صوت قارئ يقرأ فقلت من هذا ؟ قالوا : حارثة بن النعمان فقال رسول الله صلى الله عليه و سلم : كذاك البر كذاك البر وكان أبر الناس بأمه (بيهقي)

ഇവിടെ ഹാരിസയെ പറ്റി പ്രവാചകർ (സ) പ്രത്യേകം പറഞ്ഞല്ലോ. കാരണം:

كان يفلي راس امه و يطعمها بيده و لم يستفهمها كلاما.

2) പറഞ്ഞത് കേൾക്കുകയും വഴിപ്പെടുകയും വിളിച്ചാൽ ഉത്തരം നൽകുകയും ചെയ്യുക. ഇവിടെ ജുറൈജിന്റെ ചരിത്രം പ്രസ്താവ്യമാണ്. ഇതിനെപ്പറ്റി പ്രവാചകർ (സ) പറയുകയുണ്ടായി:

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : " لَوْ كَانَ جُرَيْجُ الرَّاهِبِ فَقِيهَاً عَالِمًا لَعَلِمَ أَنَّ إِجَابَتَهُ أُمَّهُ أَفْضَلُ مِنْ عِبَادَةِ رَبِّهِ " (بيهقي)

عن زرارة بن أوفى أن رجلا سأل ابن عباس فقال إني نذرت أن أغزو الروم وإن أبواي يمنعاني قال أطع أبويك فإن الروم ستجد من يغزوها غيرك.

HADIA CSE Khutba Notes (13.09.2019)

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതകൾ

روى الترمذي عن عمر قال: كانت تحتي امرأة أحبها، وكان أبى يكرهها فأمرني أن أطلقها فأبيت، فذكرت ذلك للنبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فقال: " يا عبد الله بن عمر طلق امرأتك". قال هذا حديث حسن صحيح.

3) മാതാപിതാക്കളെ സന്തോഷിപ്പിക്കാനുള്ള ഒരു അവസരവും നഷ്ടപ്പെടുത്താതിരിക്കുകയും വളരെ ചെറിയ കാര്യം കൊണ്ട് പോലും അവരെ വിഷമിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക.

عن نافع عن ابن عمر قال : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم : نومك على السرير برا بوالديك تضحكهما و يضحكانك أفضل من جهادك بالسيف في سبيل الله عز و جل (بيهقي)

ഇബ്നു അബ്ബാസ് (റ) പറയുന്നു: നിങ്ങൾ മാതാപിതാക്കളുടെ മുമ്പിൽ വെച്ച് വസ്ത്രം കൂടയുക പോലും ചെയ്യരുത്. ചെറിയ വിഷമം പോലും ഉണ്ടാക്കാൻ പാടില്ല എന്ന് സൂചിപ്പിക്കാനാണ് അല്ലാഹു ഖുർആനിൽ ഛെ എന്നു പോലും പറയരുത് എന്ന് പറഞ്ഞത് (ഇസ്റാഅ് 23). നാം കാരണം മാതാപിതാക്കൾ കരയുക, അവരെ തുറിച്ചു നോക്കുക എല്ലാം വിരോധിക്കപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളിൽ പെടുന്നു. അതുപോലെ അവർക്ക് നേരിട്ടല്ലാതെ വിഷമമുണ്ടാവുന്ന കാര്യങ്ങളും ചെയ്യാൻ പാടുള്ളതല്ല.

عَنْ عَائِشَةَ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " مَا بَرَّ أَبَاهُ مَنْ شَدَّ إِلَيْهِ الظَّرْفَ " (بيهقي)

عن عبد الله بن عمرو قال قال النبي صلى الله عليه و سلم : من الكباير أن يشتم الرجل والديه فقالوا كيف يشتم قال يشتم الرجل فيشتم أباه وأمه (الادب المفرد) ابن عمر يقول : بكاء الوالدين من العقوق والكباير.

قال أحمد بن أبي الحواري : حدّثني أبو المخارق ، قال : قال رسول الله - صلى الله عليه وسلم - : مررت ليلة أسري بي برجل مُعَيَّبٍ في نور العرش ، فقلتُ : من هذا ؟ مَلَكٌ ؟ قيل : لا ، قلت : نبيٌّ ؟ قيل : لا ، قلتُ : من هو ؟ قال : هذا رجل كان لسانه رطباً من ذكر الله ، وقلبه معلقٌ بالمساجد ، ولم يستسبَّ لوالديه قط (ابن ابي الدنيا)

4) മാതാപിതാക്കൾക്ക് വേണ്ടി നിരന്തരം പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുക. പ്രത്യേകിച്ച് അവരുടെ നിര്യാണ ശേഷം.

عن عبيد الساعدي عن أبيه : أنه سمع أبا أسيد مالك بن ربيعة الساعدي رضي الله عنه يقول : بينما نحن عند رسول الله صلى الله عليه و سلم إذ جاءه رجل من بني سلمة فقال : يا رسول الله هل بقي من بر أبوي شيء أبرهما به من بعد موتهما ؟ قال : نعم الصلاة عليهما و الاستغفار لهما و إنفاد عهودهما و إكرام صديقيهما و صلة الرحم الذي لا رحم لك إلا من قبلهما (حاكم)

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ ، قَالَ : قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : مَنْ زَارَ قَبْرَ أَبِيهِ أَوْ أَحَدِهِمَا فِي كُلِّ جُمُعَةٍ غُفِرَ لَهُ وَكُتِبَ بَرًّا (طبراني)

ഇസ്റാഅ് സൂറത്തിന്റെ 24ാം വചനത്തിൽ മാതാപിതാക്കൾക്കു വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിനെ കുറിച്ച് പറയുന്നുണ്ടല്ലോ. ഇതിനടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർക്ക് വേണ്ടി പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കാൻ നിർബന്ധമാണെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ പറയുന്നു.

5) മാതാപിതാക്കൾക്ക് ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, പാർപ്പിടം നൽകുക. അതിന്റെ പേരിൽ കണക്ക് പറയുകയോ ചെയ്തുകൊടുത്ത സേവനങ്ങൾ എടുത്തു പറയുകയോ ചെയ്യാതിരിക്കുക.

HADIA CSE Khutba Notes (13.09.2019)

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതകൾ

وروي أن شيخاً أتى النبي عليه الصلاة والسلام فقال : إن ابني هذا له مالٌ كثير وإنه لا ينفق عليّ من ماله ، فنزل جبريلُ عليه السلام وقال : إن هذا الشيخُ قد أنشأ في ابنه أبياتاً ما فرغ سمعٌ بمثلها فاستنشدَها الشيخُ فقال
 غَدَوْتُكَ مَوْلُوداً وَمُنْتُكَ يَافِعَا
 تَعَلُّ بِمَا أَجْنِي عَلَيْكَ وَتَنْهَلُ
 إِذَا لَيْلَةٌ ضَافَتْكَ بِالسُّقْمِ لَمْ أَبْتَ
 لَسُقْمِكَ إِلَّا بِأَكْيَا أَتَمَلَمَلُ
 كَأَنِّي أَنَا الْمَطْرُوقُ دُونَكَ بِالذِّي
 طَرَقْتُ بِهِ دُونِي وَعَيْنِي تَهْمَلُ
 فَلَمَّا بَلَغْتَ السَّنَّ وَالغَايَةَ الَّتِي
 إِلَيْهَا مَدَى مَا كُنْتُ فِيكَ أَوْمَلُ
 جَعَلْتَ جَزَائِي غِلْظَةً وَفِظَاظَةً
 كَأَنَّكَ أَنْتَ الْمَنْعَمُ الْمَتَفَضَّلُ
 فَلَيْتَكَ إِذْ لَمْ تَزَعْ حَقَّ أَبُوتِي
 فَعَلْتَ كَمَا الْجَارُ الْمَجَاوِرُ يَفْعَلُ
 فغضب رسولُ الله صلى الله عليه وسلم وقال : « أَنْتَ وَمَالُكَ لِأَبِيكَ » (تفسير أبي السعود)

മക്കൾ മാതാപിതാക്കളോട് കാണിക്കേണ്ട ഏതാനും ചില കടപ്പാടുകൾ സൂചിപ്പിക്കുക മാത്രമാണ് ഇവിടെ ചെയ്തത്. യഥാർത്ഥത്തിൽ നാം തുടക്കത്തിൽ പറഞ്ഞതു പോലെ ബാധ്യതകൾ ഒരിക്കലും അവസാനിക്കുന്നില്ല. ഏറ്റവും ചുരുങ്ങിയത് നാം മക്കൾ നല്ലവരായി ജീവിക്കുന്നത് പോലും മാതാപിതാക്കളോട് ചെയ്യേണ്ട ബാധ്യതയാണ്. കാരണം, നാം നന്നായാൽ അതിന്റെ നേട്ടവും അല്ലെങ്കിൽ അതിന്റെ കോട്ടവും അവർക്കാണല്ലോ. അതുകൊണ്ടാണ് ആയുസ്സ് വർധനവിനെ പറ്റി ചർച്ച ചെയ്തപ്പോൾ പ്രവാചകൻ (സ) ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞത്.

لن يؤخر الله نفسا إذا جاء أجلها ولكن زيادة العمر ذرية صالحة يرزقها العبد يدعون له بعد موته فليلحقه دعواؤهم في قبره تلك زيادة في العمر.

ഇവിടെ പറയപ്പെട്ടതും അല്ലാത്തതുമായ കടമകളെ കുറിച്ച് പറയുമ്പോൾ പല ആളുകളും ഉന്നയിക്കാറുള്ള ഒരു സംശയത്തിന്റെ ദുരീകരണവും കൂടി പറഞ്ഞ് വിഷയം അവസാനിപ്പിക്കാം. അഥവാ, ഇനി മാതാപിതാക്കളുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് മക്കൾക്ക് ലഭിക്കേണ്ട അവകാശങ്ങൾ കിട്ടിയില്ലെങ്കിലും മക്കൾ അവരുടെ ബാധ്യത നിർവഹിക്കണോ? വേണം എന്നതാണ് ദീനിയുടെ മറുപടി.

عن ابن عباس قال : قال رسول الله صلى الله عليه و سلم من أصبح مطيعا في والديه أصبح له بابان مفتوحان من الجنة و إن كان واحدا فواحدا و من أمسى عاصيا لله في والديه أصبح له بابان مفتوحان من النار و إن كان واحدا فواحدا قال الرجل : و إن ظلما و إن ظلما و إن ظلما (بيهقي)

ഈ ഹദീസിന്റെ അവസാനം വായിച്ചാൽ ഇക്കാര്യം വളരെ വ്യക്തമാണ്. അതുകൊണ്ടാണല്ലോ മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതയെ പരാമർശിക്കുമ്പോൾ വൂർആൻ ഇഹ്സാൻ എന്ന പദം പ്രയോഗിച്ചത്. ഒരാൾ ഔദാര്യം പോലെ ചെയ്തുകൊടുക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾക്കാണ് ഇഹ്സാൻ എന്ന് പറയുക. അതുകൊണ്ട് ഉമ്മയും ഉപ്പയും ഇങ്ങോട്ട് എന്ത് ചെയ്തു തന്നു എന്ന് നാം നോക്കേണ്ട കാര്യമില്ല. കാരണം, ജൻമം നൽകുക വഴി തന്നെ നാം അവർക്ക് കടപ്പെട്ടു കഴിഞ്ഞു. ഇക്കാര്യത്തിൽ അമൂസ്ലിംകളായ മാതാപിതാക്കളും അല്ലാത്തവരും തുല്യമാണ്. വല്ല തെറ്റുകളും ചെയ്യാൻ പറയാത്ത കാലത്തോളം നാം അവർക്ക് കടപ്പെട്ടവരാണ് (അൻകബൂത്ത 8).

HADIA CSE Khutba Notes (13.09.2019)

മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ബാധ്യതകൾ

عن علي بن أبي طالب - رضي الله عنه - : قال : «بعث النبي -صلى الله عليه وسلم- سرية ، واستعمل عليهم رجلا من الأنصار، وأمرهم أن يُطيعوه، فغضب ، فقال: أليس أمركم رسولُ الله -صلى الله عليه وسلم- أن تُطيعوني؟ قالوا : بلى ، قال : فَاجْمَعُوا حطبًا ، فجمعوا ، قال : أوقدوا نارا ، فأوقدوها فقال : ادخلوها ، فَهَمُّوا ، وجعل بعضهم يمسك بعضا ، ويقولون: فَرَزْنَا إِلَى النَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- من النار ، فما زالوا حتى حَمَدَتِ النَّارُ ، فسكن غضبه، فبلغ النبي -صلى الله عليه وسلم- فقال: لو دخلوها ما خرجوا منها إلى يوم القيامة ، الطاعة في المعروف» . وفي رواية : «لا طاعة في معصية الله ، إنما الطاعة في المعروف» . أخرجه البخاري، ومسلم ، وأبو داود.

HADIA Centre for Social Excellence

Panakkad, Pattarkadavu P.O

Malappuram DT, Kerala -676519

csehadia@gmail.com | www.hadia.in

For any clarification: Mob: +919496445823